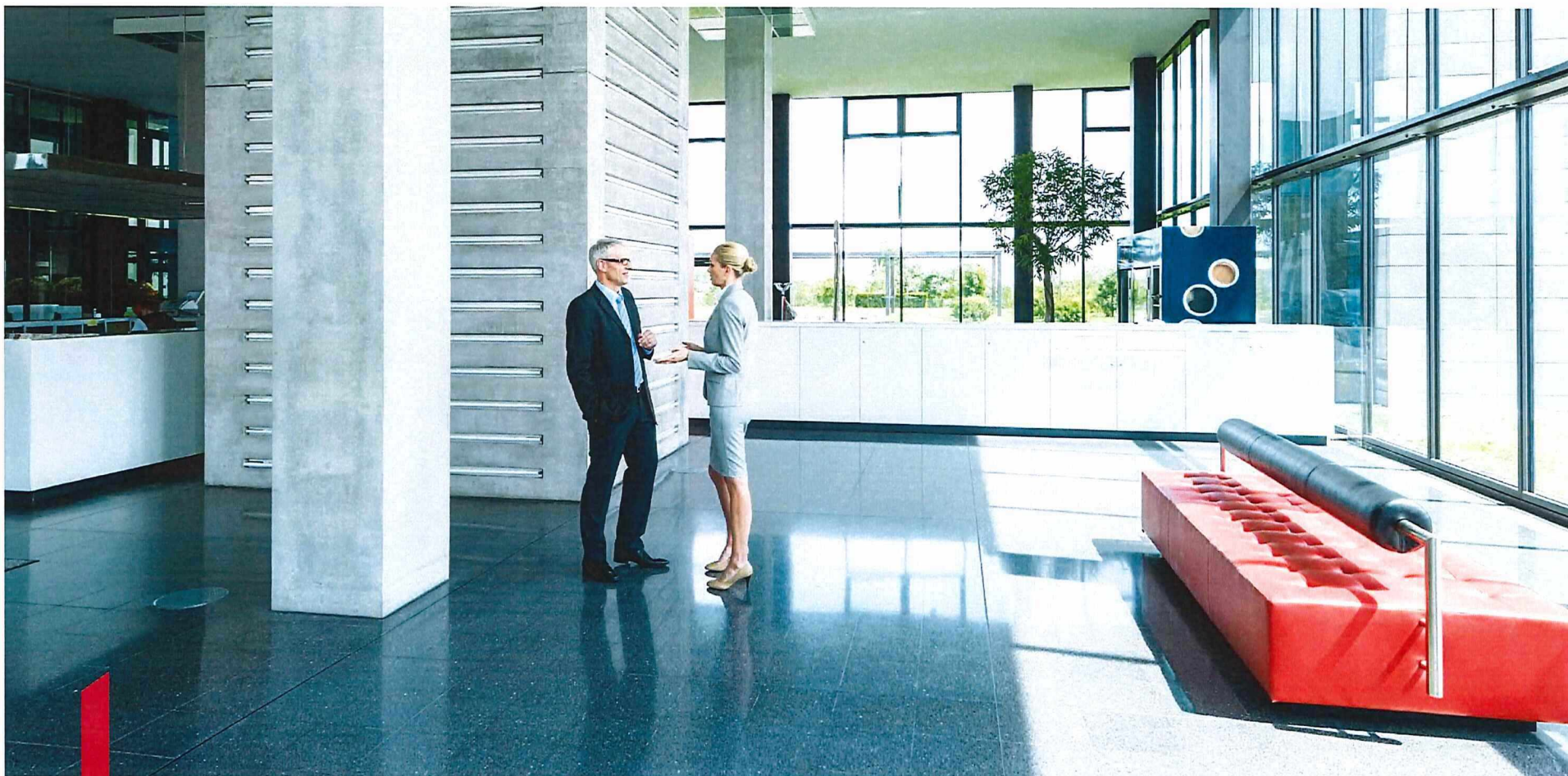

ACCOUNTANTSVERSLAG 2016

VEILIGHEIDSREGIO GRONINGEN

P 1 | vrijdag 24 maart 2017

BDO

ACCOUNTANTSVERSLAG 2016

Aan het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Groningen
Sontweg 10
9723 AT GRONINGEN

Groningen, 24 maart 2017

Kenmerk: WJ/PS/AMT/1043726/005

Accountantsverslag 2016

Geachte bestuur,

Hierbij ontvangt u ons accountantsverslag 2016. Dit verslag bevat onze belangrijkste bevindingen uit de controle van de jaarrekening 2016 van de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Groningen (hierna: VRG). Dit concept verslag hebben wij met de directie besproken op 13 maart jl. De belangrijkste besprekpunten zagen op de ontwikkelingen en verdere professionalisering van de interne organisatie. Wij zien een organisatie in ontwikkeling waar nog ruimte is voor nadere borging van interne controls, vastlegging van audit trails en beheersing van automatisering. Dat laatste betreft vooral de logische toegangsbeveiliging, doordat de organisatie daar in steeds hogere mate van afhankelijk is en in de toekomst nog meer zal worden. Tijdens onze interim-controle 2017 zullen deze punten nadrukkelijk aandacht krijgen. Wij spraken af daar dan afzonderlijk over te zullen rapporteren.

De onderwerpen die in dit verslag aan de orde komen, hebben onderdeel uitgemaakt van onze overwegingen bij de bepaling van de aard, het tijdstip van uitvoering en de diepgang van de controlemaatregelen die zijn toegepast bij de uitvoering van de controle van de jaarrekening. De in dit verslag opgenomen bevindingen doen geen afbreuk aan ons oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening 2016.

Onze bevindingen en aanbevelingen hebben wij afgestemd met de organisatie. Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid om deze rapportage nader toe te lichten.

Hoogachtend,

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

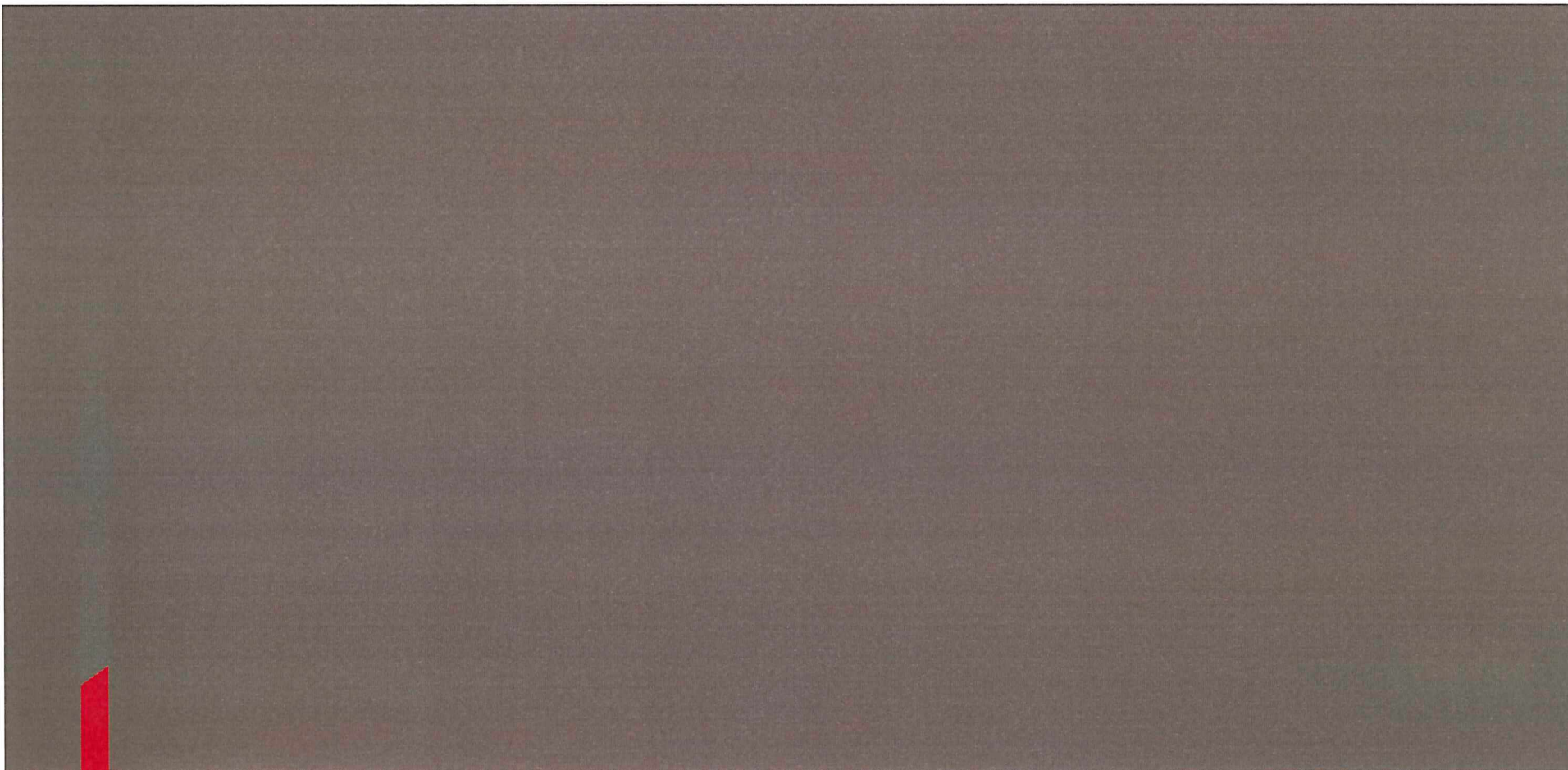
W.M. Jacobs RA

P 2 | vrijdag 24 maart 2017

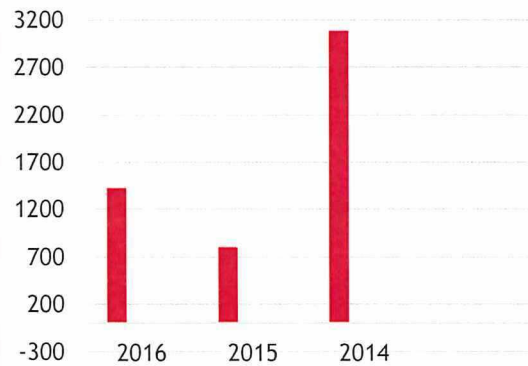
INHOUDSOPGAVE

1	DASHBOARD ACCOUNTANTS- CONTROLE		5
2	STREKKING CONTROLE- VERKLARING	2.1 Strekking controleverklaring 2.2 Overzicht controleverschillen	7 8
3	FINANCIËLE POSITIE	3.1 Resultaat 2016 3.2 Toelichting op uw financiële positie	10 11
4	BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN 2016	4.1 Jaarrekening issues 4.2 Interne Beheersing	14 16
	BIJLAGEN	A. Sisa B. Ontwikkelingen C. Onze controle	19 21 22

1. DASHBOARD ACCOUNTANTSCONTROLE

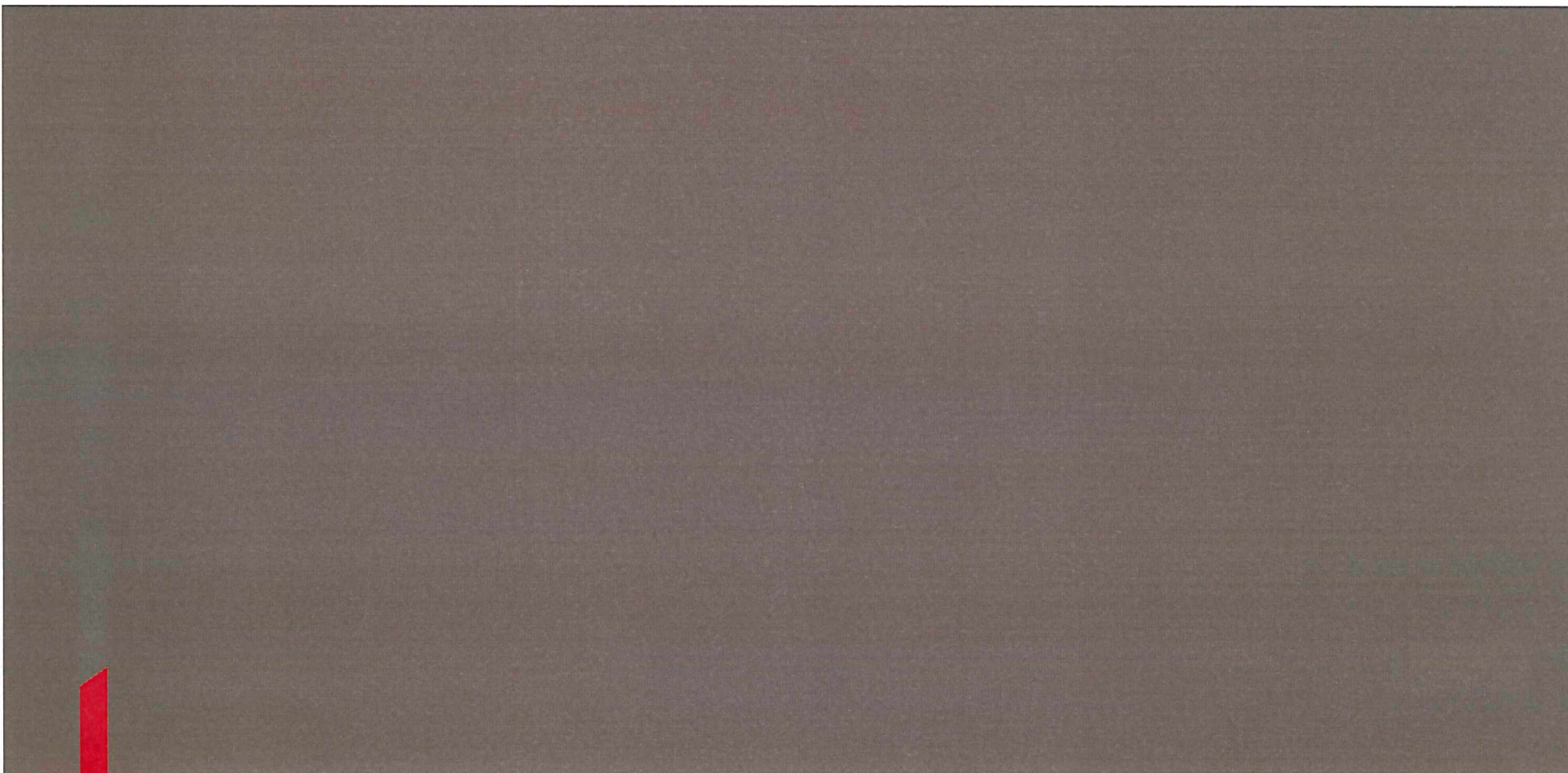

1. DASHBOARD ACCOUNTANTSCONTROLE

Ons oordeel	Aandachtspunten jaarrekening	Analyse Resultaat								
<ul style="list-style-type: none">▪ Wij hebben bij de jaarrekening 2016 van de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Groningen een goedkeurende controleverklaring afgegeven▪ Wij hebben geen bevindingen in de SiSa-bijlage▪ Het jaarverslag bevat geen tegenstrijdigheden met hetgeen in de jaarrekening is vermeld	<ul style="list-style-type: none">▪ Transitie overname brandweerkazernes grotendeels uitgevoerd, afronding vindt plaats in 2017▪ Overname kazernes leidt tot een onderhoudsverplichtingen voor VRG, opstellen meerjarenonderhoudplan van belang▪ Controleverschil (€ 100.785) uit hoofde van toerekening van kosten (2 facturen) aan het onjuiste boekjaar	 <table><caption>Controleverschil (€)</caption><tr><th>Jaar</th><th>Controleverschil (€)</th></tr><tr><td>2016</td><td>1300</td></tr><tr><td>2015</td><td>700</td></tr><tr><td>2014</td><td>2900</td></tr></table>	Jaar	Controleverschil (€)	2016	1300	2015	700	2014	2900
Jaar	Controleverschil (€)									
2016	1300									
2015	700									
2014	2900									
Interne beheersing	Financiële positie	Weerstandsvermogen								
<ul style="list-style-type: none">▪ Interne beheersing van VRG van voldoende niveau, processen rondom m.n. inkopen, betalingen en personeel zijn in opzet voldoende volgbaar ingericht▪ De (verbijzonderde) interne controles binnen VRG worden niet zodanig vastgelegd en ingericht dat wij daarop volledig kunnen steunen▪ algemene IT beheersmaatregelen (m.n. voor wat betreft de logische toegangsbeveiliging) functioneren nog niet volledig adequaat en toetsbaar▪ Werkzaamheden gericht op compliance met Wet Meldplicht Datalekken onderhanden	<ul style="list-style-type: none">▪ Realisatie wijkt nog significant af van de gewijzigde begroting, prognose m.n. agv deels latere overname kazernes, latere invulling vacatures GHOR en andere initiële inschattingen tav te vormen personeelsvoorzieningen. Tevens (te) voorzichtige inschattingen als het gaat om overige opbrengsten zoals subsidies▪ Inmiddels meer inzicht in structurele en incidentele kosten. In 2016 zijn conform bestuursbesluit structurele kosten gedekt vanuit incidentele dekking uit de reserves. Een takenevaluatie is gestart. Het verkregen inzicht helpt daarbij.	<ul style="list-style-type: none">▪ Interne analyse benodigde weerstandscapaciteit is eind 2015 gemaakt, en in 2016 geactualiseerd▪ Aanwezig weerstandsvermogen ultimo 2016 is toereikend.								

2. STREKKING CONTROLEVERKLARING

2.1 STREKKING CONTROLEVERKLARING

GOEDKEURENDE CONTROLEVERKLARING	Wij hebben bij de jaarrekening 2016 van de GR Veiligheidsregio Groningen een goedkeurende controleverklaring verstrekt.
DE JAARREKENING IS GETROUW	Een goedkeurende verklaring met betrekking tot getrouwheid betekent dat de jaarrekening 2016 een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2016 als van de activa en passiva per 31 december 2016 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voor Provincies en Gemeenten.
DE JAARREKENING IS RECHTMATIG	Een goedkeurende verklaring ten aanzien van de rechtmatigheid betekent dat de verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in de jaarrekening 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen en in overeenstemming zijn met de relevante wet- en regelgeving.
GEEN BEVINDINGEN MBT DE SISA-BIJLAGE	Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2016. Op grond van ons onderzoek hebben wij bij uw specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden.
JAARVERSLAG VERENIGBAAR	Ingevolge artikel 217 lid 3 onder d Provinciewet vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

2.2 OVERZICHT CONTROLEVERSCHILLEN

Ongecorrigeerde controleverschillen

Post/omschrijving van de toelichting (bedragen in €)	Fouten	Onzekerheden	Impact op vermogen en/of resultaat	Verwijzing
---	--------	--------------	---------------------------------------	------------

Getrouwheid

Kostenfacturen 2016 geboekt tlv 2017	100.785		100.785	
--------------------------------------	---------	--	---------	--

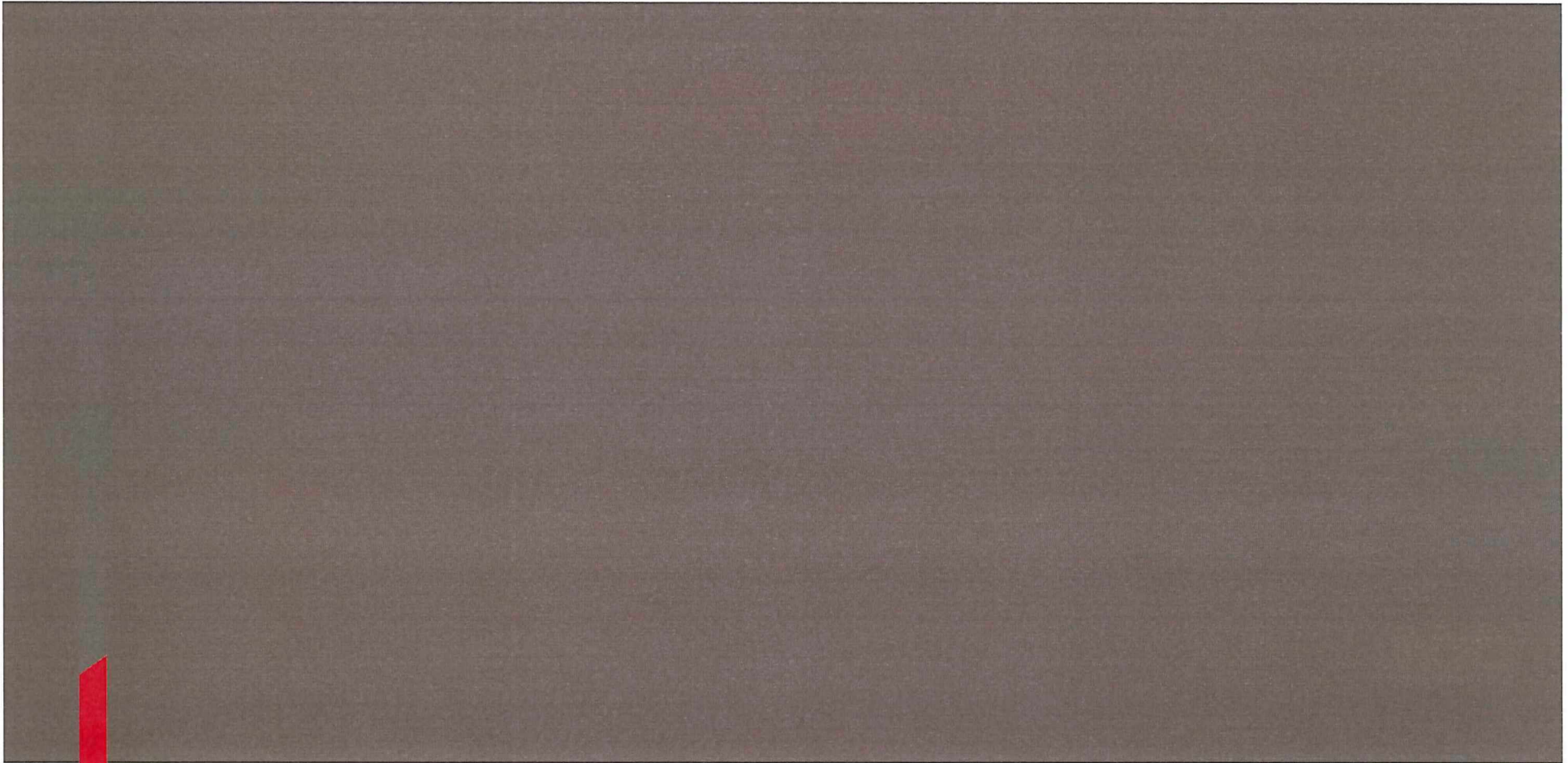
Rechtmatigheid

Kostenfacturen 2016 geboekt tlv 2017	100.785		100.785	
--------------------------------------	---------	--	---------	--

Materialiteit (1% voor fouten / 3 % voor onzekerheden)	447.000	1.341.000		
Performance materialiteit (60% van de materialiteit)	268.000	805.000		

3. FINANCIËLE POSITIE

3.1 RESULTAAT 2016

Resultaat 2016 € 1,4 mln
voordelig

Resultaat 2016

Het saldo van baten en lasten (na bestemming) over het jaar 2016 bedraagt € 1,4 mln voordelig ten opzichte van de actuele begroting. Procentueel ligt deze afwijking (net) boven de door ons gehanteerde signaleringsgrens van 2-3 % van de begrote lasten.

Rekening van baten en lasten	Actuele begroting	Prognose oktober 2016	Resultaat	Verschil met actuele begroting
<i>(alle bedragen * € 1.000,-)</i>				
Baten	44.855	45.219	45.324	469
Lasten	45.742	45.487	44.788	954
Saldo van baten & lasten	(887)	(138)	536	1.423
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	887	887	887	0
Resultaat na reserve mutaties	0	649	1.423	1.423

Belangrijkste afwijkingen in het resultaat 2016 geanalyseerd

De belangrijkste oorzaken van het hogere dan geraamde resultaat is in de jaarrekening per programma uitvoerig nader toegelicht.

3.2 TOELICHTING OP UW FINANCIËLE POSITIE

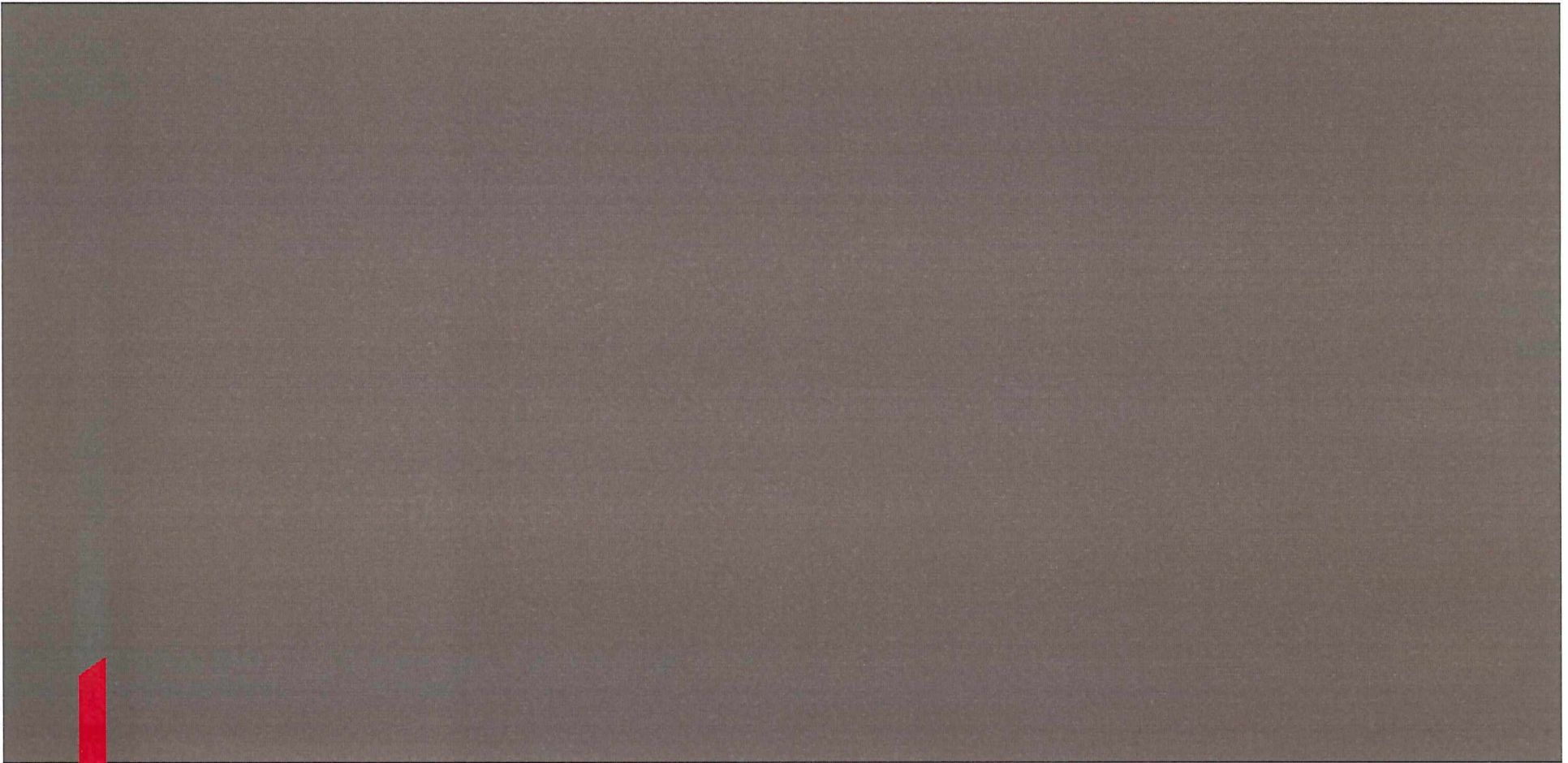
<p>Realisatie wijkt nog significant af van de gewijzigde begroting, prognose</p>	<p>Kwaliteit begroting en prognose</p> <p>Zoals uit de in de jaarrekening opgenomen analyse blijkt wijkt de realisatie per ultimo 2016 nog significant af van de gewijzigde begroting maar ook van de in oktober jl. aangeboden prognose, voornamelijk vanwege het later overnemen van kazernes, het later invullen van vacatures bij de GHOR en andere inschattingen in het tweede deel van het jaar ten aanzien van te vormen personeelsvoorzieningen. Daarnaast worden voorzichtige inschattingen gemaakt als het gaat om overige opbrengsten zoals subsidies. In de jaarrekening zijn de verschillen ten opzichte van de begroting toegelicht.</p> <p>De gebleken afwijkingen duiden op een nog niet optimaal voorspellend vermogen en/of een tussentijds mogelijk conservatieve inschatting van te realiseren baten in combinatie met een voorzichtige inschatting van de te maken kosten.</p>
<p>Inmiddels meer historisch perspectief op de als tijdelijk en/of incidenteel aan te merken verschillen tussen (meerjaren)begroting en realisatie</p> <p>Dit helpt zicht te krijgen op de “genormaliseerde” exploitatie</p>	<p>Meerjarenperspectief</p> <p>Zoals ook in ons verslag bij de jaarrekening 2015 is gesignaleerd worden de in de jaarrekening gepresenteerde uitkomsten voornamelijk beïnvloed door een aantal bijzondere aspecten:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ De VRG krijgt een lumpsum compensatie van het Rijk voor het niet kunnen compenseren van BTW. Het gehele bedrag aan BTW compensatie wordt pas ingezet naar mate de VRG door haar herinvesteringscyclus gaat; pas dan komen de hogere kapitaalslasten als gevolg van het niet kunnen compenseren van BTW immers tot uitdrukking in de exploitatie. Dit vanwege het feit dat de bestaande activa in 2014 vanuit de gemeenten tegen boekwaarden (dus exclusief de eerder door de gemeenten gecompenseerde BTW) is overgedragen. Wij adviseren de afbouw van dit effect in de komende jaren expliciet zichtbaar te maken in begrotingen en meerjarenperspectief (expliciteren in de op te stellen meerjaren investeringsbegroting). ▪ Naar verwachting wordt in 2020 de Meldkamer Noord Nederland overgedragen naar de landelijke meldkamerorganisatie. Dit heeft dan naar verwachting structurele gevolgen voor de begroting van VRG omdat de BTW-vergoeding binnen de BDUR alsdan met ca. € 400.000 zal worden verlaagd. Daarnaast kan sprake zijn van incidentele kosten. Dit effect is benoemd in de risicoparagraaf en meegenomen in de bepaling van het benodigd weerstandsvermogen. <p>Inmiddels heeft VRG meer inzicht in structurele en incidentele kosten vanwege meer historisch perspectief. In 2016 zijn conform bestuursbesluit structurele kosten gedekt vanuit incidentele dekking uit de reserves. Het bestuur is daarna meteen een takenevaluatie gestart. Het verkregen inzicht helpt bij de te voeren discussies in het kader van de evaluatie. In de jaarrekening is een analyse opgenomen van de over 2016 als incidenteel te beschouwen posten.</p>

3.2 TOELICHTING OP UW FINANCIËLE POSITIE

Onze rol irt het weerstandsvermogen	<p>Onze rol in relatie tot het weerstandsvermogen</p> <p>De analyse van het weerstandsvermogen is een onderdeel van het jaarverslag (paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing). Vanuit onze controlerende rol hoeven wij alleen vast te stellen of het jaarverslag (en dus deze paragraaf) niet strijdig is met de jaarrekening. Omdat de omvang en inschatting van het weerstandsvermogen voor de continuïteit en toekomst van de organisatie van groot belang is, besteden wij (vanuit onze natuurlijke adviesfunctie) in dit accountantsverslag hier aandacht aan.</p>
<p>Risico inventarisatie is in 2016 geactualiseerd</p> <p>Weerstandsvermogen VRG bedraagt € 2,75 mln; op grond van de door VRG gehanteerde definitie is dit voldoende</p>	<p>Weerstandsvermogen ultimo 2016</p> <p>VRG is een gemeenschappelijke regeling en moet op grond van regelgeving (BBV) een relatie leggen tussen de financiële risico's waaraan de organisatie blootstaat en de weerstandscapaciteit van de organisatie.</p> <p>Op grond van de in de nota risicomanagement en weerstandsvermogen beschreven uitgangspunten gelden de algemene reserves veiligheidsregio, algemene reserve gemeentelijke kolom en de reserve BTW gemeentelijke kolom als elementen van het beschikbare weerstandsvermogen.</p> <p>Zoals in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing is toegelicht heeft in 2016 een actualisatie van de eerder in 2015 uitgevoerde risico inventarisatie plaatsgevonden. De uitkomsten hiervan zijn voorgelegd aan het bestuur.</p> <p>In de paragraaf risicomanagement en weerstandsvermogen komt VRG op grond van de uitgevoerde (actuele) risicoanalyse tot de conclusie dat de risico's die niet of slechts deels te mitigeren zijn, te kwantificeren zijn naar een benodigde weerstandscapaciteit van € 2,15 mln.</p> <p>Het weerstandsvermogen van VRG bedraagt volgens de hiervoor gegeven definitie per ultimo 2016 € 2,75 mln; in relatie tot de gestelde norm is dit derhalve voldoende.</p>

4. BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN 2016

4.1 JAARREKENING ISSUES

Transitie overname brandweerkazernes grotendeels uitgevoerd, afronding vindt plaats in 2017

Overname kazernes leidt tot onderhoudsverplichtingen voor VRG, opstellen meerjarenonderhoudsplan van belang

Materiële Vaste Activa

In 2016 is de transitie gestart om de brandweerkazernes over te dragen door de gemeenten aan VRG. De overdracht was eind 2016 nog niet geheel afgerond; gedurende 2016 heeft VRG 22 kazernes in eigendom genomen en zijn afspraken gemaakt over de huur van 5 kazernes. Over 10 kazernes lopen nog gesprekken om de huurcontracten dan wel koopovereenkomsten af te ronden en conform bestuursbesluit alsdan af te rekenen met terugwerkende kracht tot 1 januari 2016. In de balans zijn logischerwijs alleen de effecten van de koop/huurovereenkomsten verwerkt voor zover die per balansdatum daadwerkelijk waren gesloten.

De boekwaarde van de materiële vast activa op de balans per ultimo 2016 (€ 22,9 mln) is hiermee ten opzichte van ultimo 2015 (€ 13,4 mln) sterk toegenomen. Ter financiering zijn in 2016 aanvullende leningsovereenkomsten gesloten met de BNG en de Waterschapsbank.

Groot Onderhoud

De overname door VRG van een groot aantal kazernes leidt ertoe dat VRG naar de toekomst toe de verplichting heeft te zorgen voor het onderhoud daarvan (en de kazernes die in 2017 nog in eigendom verkregen zullen worden). Voor een goed inzicht op de uit de transitie (gemiddeld) jaarlijks resulterende onderhoudslast is een meerjarenonderhoudsplan noodzakelijk. Aan het opstellen van een dergelijk plan wordt intern inmiddels gewerkt; daarnaast is in de geactualiseerde paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing dit risico in algemene termen benoemd. Afronding op korte termijn van het meerjarenonderhoudsplan - ook in relatie tot een meer structureel inzicht in het meerjarenperspectief van VRG als geheel - is gewenst.

Voorziening BTW herziening brandweerkazernes

Veiligheidsregio Groningen compenseert de gemeenten die een brandweerkazerne hebben verbouwd na 2004 voor het bedrag aan BTW dat zij terug moeten betalen. De gesprekken met de Belastingdienst zijn grotendeels gevoerd, maar dit heeft - met uitzondering van een klein bedrag met betrekking tot de gemeente Pekela in 2016 - nog niet tot een beschikking geleid. Vooruitlopend op deze beschikking was in 2014 reeds een voorziening ad € 612.000 opgenomen op de balans; ultimo 2016 resteert hiervan € 599.000. In geval van afwikkeling van dit issue in 2017 is eventuele over- of onderdekking van de voorziening van invloed op het resultaat 2017.

4.1 JAARREKENING ISSUES

Effect invoering Vbp plicht voor overheidsbedrijven miv 2016 voor VRG van geringe betekenis

Toelichting WNT in de jaarrekening voldoet

Controleverschillen

Uit onze zogenaamde voorgezette controle is gebleken dat ten laste van het boekjaar 2017 kosten (maandfactuur december van Netsourcing en gedeelte van een factuur met betrekking tot de huur van een hoogwerker over december-januari) zijn verantwoord voor een bedrag van € 100.785. Aangezien dit controleverschil beneden de voor de jaarrekening geldende goedkeuringstolerantie blijft heeft VRG besloten dit verschil niet te corrigeren.

Invoering van de Vpb-plicht voor overheidsbedrijven

Overheidsondernemingen zijn met ingang van 1 januari 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Vanaf het boekjaar 2016 zullen overheidsondernemingen dan ook aangifte vennootschapsbelasting moeten gaan doen. Er is geen integrale belastingplicht. Belastingplicht voor de vennootschapsbelasting bestaat slechts voor zover de overheidsinstelling met een activiteit deelneemt aan het economische verkeer. Dat wil zeggen als de activiteit wordt verricht buiten de eigen kring. Daarnaast is een aantal ondernemingsactiviteiten specifiek vrijgesteld van de heffing van vennootschapsbelasting. Dit vloeit rechtstreeks voort uit de bedoeling van de wetgeving, te weten het tegengaan van mogelijke concurrentievervalsingen met private ondernemingen.

VRG heeft in 2016 samen met 23 andere veiligheidsregio's en externe begeleiding de inventarisatie uitgevoerd voor de verplichtingen op het gebied van de Vennootschapsbelasting. Dit heeft geleid tot de conclusie dat op basis van de geldende activiteitenlijst wel belaste activiteiten uitgevoerd worden, maar dat deze niet leiden tot belastingplicht omdat er geen winststreven aanwezig is bij deze activiteiten; het gaat bij VRG enkel om verrekening van werkelijk gemaakte kosten.

Aangekondigd is dat de belastingdienst de VRG's in Nederland een brief gaat sturen genaamd "inventarisatie verzoeken om aangifte Vennootschapsbelasting ondernemingen". VRG is nog in afwachting van dit initiatief van de belastingdienst. De kans bestaat dat naar aanleiding daarvan een uitnodiging tot het doen van aangifte wordt verstrekt. Gegeven de uitkomsten van de uitgevoerde inventarisatie heeft VRG in de jaarrekening 2016 geen verplichtingen uit hoofde van de Vpb verwerkt.

Wet Normering Bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

De WNT is op 1 januari 2013 in werking getreden en met ingang van 1 januari 2015 nader aangescherpt. Dit betekent dat de VRG in haar jaarrekening de bezoldigingen van haar topfunctionarissen dient te vermelden. Wij hebben vastgesteld dat in de jaarrekening 2016 opgenomen toelichting omtrent de WNT voldoet aan de daaraan te stellen vereisten.

4.2 INTERNE BEHEERSING

De (verbijzonderde) interne controle binnen VRG is niet zodanig vastgelegd en ingericht dat wij daarop kunnen steunen

Algemene IT beheersmaatregelen functioneren nog niet volledig adequaat en toetsbaar; benodigde aanvullende maatregelen hebben we met u besproken

Interne beheersing en controle

Tijdens onze interim-controle hebben wij de inrichting van de processen en interne beheersing bij VRG beoordeeld. Wij constateren dat de interne beheersing van VRG van voldoende niveau is om tot een zinvolle accountantscontrole van de jaarrekening 2016 te kunnen komen. Processen rondom m.n. inkopen, betalingen en personeel zijn in opzet voldoende volgbaar ingericht.

In het voorjaar van 2016 heeft VRG de ambitie uitgesproken om de verbijzonderde interne controle (VIC) zodanig in te richten dat wij daar in het kader van onze controle van de jaarrekening volledig op zouden kunnen steunen. Hiertoe heeft VRG in de loop van 2016 een intern controleplan opgesteld en zijn in het najaar van 2016 de werkprogramma's m.b.t. de interne controles afgestemd met de werkprogramma's van BDO. Wij constateren evenwel dat uitvoering en vastlegging van de werkzaamheden niet op alle vlakken aan de daaraan op grond van de geldende controlestandaards te stellen eisen voldoet. Tevens blijft de (formeel) niet-onafhankelijke positionering van de VIC functie een issue. Wij hebben daarom voor ons oordeel aanvullend zelf gegevensgerichte controles (zoals steekproeven en deelwaarnemingen) uitgevoerd; dit leidt tot meerwerk.

Naar verwachting vervalt in 2018 de controle op rechtmatigheid door de accountant. Wij zien hier een meerwaarde in de interne controle ten aanzien van dit onderwerp. Graag gaan wij hierover nader met u in gesprek.

ICT Beheersmaatregelen

Ingevolge artikel 2:393, lid 4 BW, dient de accountant aandacht te besteden aan de bevindingen die naar voren zijn gekomen uit de beoordeling van de automatiseringsomgeving wat betreft de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Onze jaarrekeningcontrole is daarbij gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan.

Het inzicht in de betrouwbare werking van ICT systemen en applicaties en het gebruik daarvan door de organisatie, vormen een onderdeel van de kwaliteit van de interne beheersing en de administratieve organisatie. Algemene IT beheersmaatregelen (logische toegangsbeveiliging, wijzigingsbeheer en back up & recovery) leveren daarnaast een belangrijke bijdrage aan het mitigeren van de risico's op ongeautoriseerde wijzigingen, ongeautoriseerde handelingen en het optreden van verstoringen met impact op de gegevensverwerking.

Wij hebben geconstateerd dat de algemene IT beheersmaatregelen ter zake de voor onze controle relevante kernapplicaties (AFAS, Proquro) niet volledig adequaat en toetsbaar functioneren. Daardoor bestaan voor de controle van de jaarrekening 2016 onvoldoende aanknopingspunten om het risico van ongeautoriseerde handelingen te mitigeren. Dit heeft geleid tot noodzakelijk aanvullende detailcontroles (meerwerk / aanvullend benodigde werkzaamheden door uw interne controle functie). Met het management hebben wij besproken welke aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn om dit richting toekomst te ondervangen.

4.2 INTERNE BEHEERSING

Werkzaamheden gericht op compliance met Wet Meldplicht Datalekken onderhanden

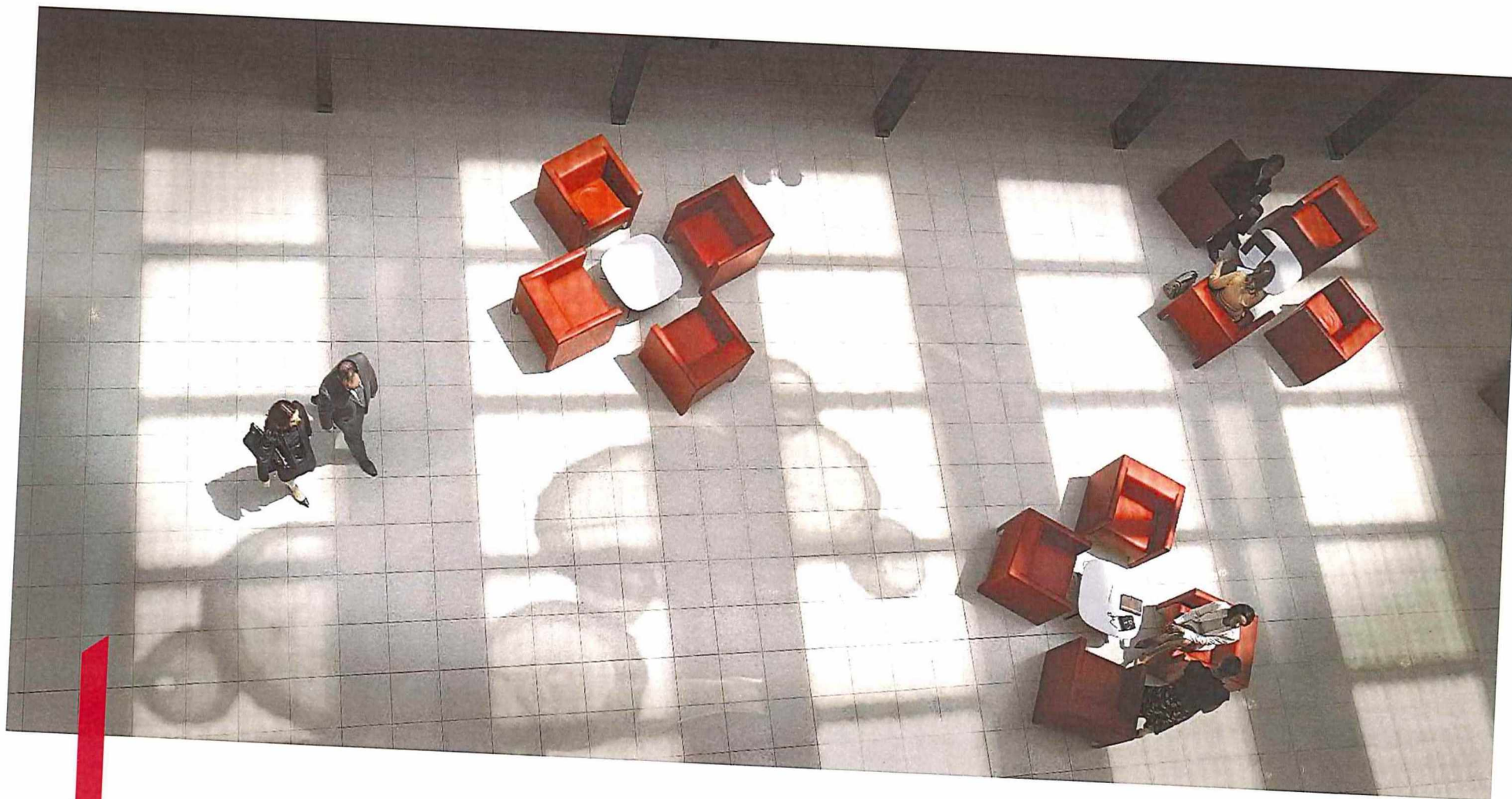
Wet Meldplicht Datalekken

De datalekkenwet en de “Boetebeleidsregels Autoriteit Persoonsgegevens 2016” hebben landelijk de nodige aandacht. De potentiële boetes bij het overtreden van de privacyregels zijn verhoogd van enkele duizenden euro's per overtreding naar bedragen tot € 820.000 of (in specifieke gevallen) zelfs nog hoger. Het compliant maken van de organisatie op basis van de nieuwe regelgeving vormt in onze waarneming bij veel instellingen in de publieke sector een belangrijk aandachtspunt. Gegeven de aanscherping van de wetgeving hebben wij aanvullend op onze werkzaamheden een inventarisatie uitgezet naar de stand van zaken op dit terrein bij VRG. Op hoofdlijnen richt deze zich op de navolgende zaken:

- Is er een beleid geformuleerd op het waarborgen van compliance met de privacy regelgeving, waaronder het signaleren en opvolgen van datalekken;
- Heeft het management iemand verantwoordelijk gemaakt voor het bewaken van de privacy compliance in de organisatie;
- Heeft de organisatie een proces voor a) het signaleren van datalekken, b) het vastleggen van gesignaleerde datalekken, c) het beoordelen van gesignaleerde datalekken (impact en eventueel of deze aan de Autoriteit Persoonsgegevens moeten worden gemeld) door de daarvoor aangestelde functionaris, d) het tijdig (binnen 72 uur melden van volgens de Wet Meldplicht Datalekken te melden datalekken bij de Autoriteit Persoonsgegevens en e) het bewaken van de juiste opvolging (wegnemen oorzaak, informeren betrokkenen, etc.) van geconstateerde (en gemelde) datalekken.

Overigens is de Wet bescherming persoonsgegevens, voor zover deze geen financiële gevolgen heeft voor de jaarrekening (bijvoorbeeld middels boetes a.g.v. datalekken), geen specifiek object van onze controle. Uit de inventarisatie blijkt dat door de VR's een landelijke vakgroep is opgericht; VRG laat het proces intern begeleiden en heeft inmiddels tevens een vacature gesteld voor de in te vullen compliance functie. Inhoudelijke uitwerkingen zijn onderhanden.

BIJLAGEN

BIJLAGE A: BEVINDINGEN SISA-BIJLAGE

Geen bevindingen inzake de controle van de SiSa bijlage

Inleiding

Bij de jaarrekening wordt als bijlage de SiSa-verantwoording toegevoegd. VRG heeft de rechtmatige totstandkoming van de SiSa-bijlage getoetst.

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit rapport over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in 2016 in het kader van SiSa worden verantwoord. Wij doen dit middels een tabel, die ook moet worden opgenomen als geen fouten of onzekerheden zijn geconstateerd. Per regeling wordt aangegeven of, en zo ja welke financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd. Deze tabel is op de volgende pagina weergegeven.

BIJLAGE A: BEVINDINGEN SISA-BIJLAGE IN ÉÉN OOGOPSLAG

NR.	SPECIFIEKE UITKERING OF OVERIG	FOUT OF ONZEKERHEID	FINANCIËLE OMVANG IN EURO'S	TOELICHTING FOUT / ONZEKERHEID
A2	Brede Doeluitkering Ramenbestrijding	Geen	0	N.v.t

BIJLAGE B: ONTWIKKELINGEN 2017

Wijzigingen BBV met ingang van 2018

Ontwikkelingen in het BBV

Het afgelopen jaar hebben meerdere wijziging plaatsgevonden in de verslaggevingsvoorschriften voor lokale overheden, Het Besluit Begroting en Verantwoording voor gemeenten en provincies (kortweg BBV)

In juni 2015 heeft het Ministerie van BzK een brochure uitgebracht 'Hoofdpijnen vernieuwing BBV'. Middels deze brochure wordt een overzicht gegeven van de voorgenomen wijzigingen in het BBV. De belangrijkste zijn:

- er worden voorstellen gedaan om met ingang van de begroting 2018 de uitvoeringsinformatie van provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen onderling beter vergelijkbaar te maken (I4All);
- in het herziene BBV wordt een basisset aan beleidsindicatoren voorgeschreven (GR's: 2018);
- de informatie over verbonden partijen wordt gewijzigd (opnemen bij beleidsprogramma's en een kortere paragraaf verbonden partijen);
- om het inzicht in overhead, rente en kosten te verbeteren dient in de gewijzigde BBV deze overhead onder één taakveld te worden verantwoord (GR's: 2018).

In principe gaan deze regels gelden vanaf begroting en jaarrekening 2018, waarbij er diverse overgangsbepalingen zijn. Er is een medio 2015 een nieuw memo met Vragen & Antwoorden (V&A) uitgebracht. Wij adviseren de VRG zoals gebruikelijk de gevolgen van deze wijzigingen te analyseren en hierop te anticiperen.

BIJLAGE C: ONZE CONTROLE

Opdracht

Het algemeen bestuur van VRG heeft ons opdracht gegeven voor de controle van de jaarrekening 2016 van de Veiligheidsregio Groningen. Voor een uitleg van de opdracht en reikwijdte verwijzen wij naar onze opdrachtbevestiging.

Onafhankelijkheid

Nederlands recht en overige beroepsregels vereisen dat wij onafhankelijk zijn ten opzichte van onze controlecliënten. Wij zijn van mening dat wij hebben voldaan aan deze eisen. Dit geldt ook voor de (nieuwe) Nederlandse regelgeving inzake onafhankelijkheid. Per 1 januari 2014 geldt de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO). De belangrijkste wijzigingen uit de ViO betreffen:

- Het (her)overwegen van het verstrekken van aanvullende diensten naast de controleopdracht.
- Nadere toetsing van ontvangen of verstrekte geschenken en uitingen van gastvrijheid van € 100 of hoger.
- Verbod op sponsoring van een cliënt ten behoeve van naamsbekendheid.
- Een gelijke behandeling van (de beoordeling van) onafhankelijkheidsaspecten voor zowel controleopdrachten als andere assurance-diensten.

Schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen zijn in het kader van onze controleopdracht op aanvaardbaarheid beoordeeld. Wij hebben geen andere bevindingen dan opgenomen in dit accountantsverslag.

Fraude

Onze controle is niet specifiek gericht op het ontdekken van fraude. Bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden voor de jaarrekeningcontrole, houden wij rekening met het risico dat de jaarrekening als gevolg van fraude en onregelmatigheden onjuistheden van materieel belang zou kunnen bevatten. Eén van de door ons uitgevoerde maatregelen is het bespreken van de mogelijke frauderisico's en mogelijke fraudesituaties op verschillende niveaus binnen de vennootschap. Deze besprekingen en onze controlewerkzaamheden hebben geen aanwijzingen voor materiële fraude opgeleverd.